

การบรรยายพิเศษเรื่อง

* "เศรษฐกิจไทยหลังค่าเงินบาทลอยตัว"

โดย นายพายัพ พยอมยนต์

รองเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

เรียบเรียงโดย

**ไพรินทร์ นาคจั่น

ในการที่จะกล่าวถึงเศรษฐกิจไทย หลังค่าเงินบาทลอยตัว ก็ขอสรุปประเด็นต่าง ๆ ให้เห็นภาพที่เป็นระบบ วิเคราะห์เพื่อให้เข้าใจถึงประเด็นต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน เพราะว่าข่าวที่ออกมาเป็นช่วง ๆ และมีมาตรการต่าง ๆ ออกมาตลอดเวลา จนไม่ทราบว่ามีมาตรการอะไรบ้าง และมาตรการต่าง ๆ เราก็ไม่สามารถเชื่อมโยงได้ว่าสามารถไปแก้ไข ปัญหาในเรื่องอะไร เพราะฉะนั้นก็ขอสรุป

ประเด็นต่าง ๆ ให้เห็นภาพที่ชัดเจน

ประเด็นที่สำคัญที่จะกล่าวถึงก็มี ประมาณ ๔-๕ ประเด็น

ประเด็นแรก พื้นฐานทางเศรษฐกิจของไทย ว่ามีความอ่อนแอ แข็งแกร่ง หรือมีความมั่นคงอย่างไร

ประเด็นที่ ๒ สาเหตุที่ก่อให้เกิดวิกฤตการณ์ค่าเงินบาทลอยตัว

ประเด็นที่ ๓ เมื่อเกิดวิกฤตการณ์

* เนื่องในโอกาสครบรอบ ๒๕ ปี คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต วันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๔๐

**อาจารย์ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต : ศ.บ. (เกียรตินิยมอันดับ ๑) มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

และจะแก้ไขอย่างไร ก่อนที่จะขอความช่วยเหลือจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ หรือ IMF

ประเด็นที่ ๔ วิเคราะห์ถึงภาวะเศรษฐกิจที่ IMF เข้ามาควบคุมว่าเราจะทำอะไร และมีผลอย่างไรต่อเศรษฐกิจไทย

ประเด็นแรก

พิจารณาว่าฐานะทางเศรษฐกิจของไทยเป็นอย่างไร ในทางเศรษฐศาสตร์ก็มีสิ่งบ่งชี้ฐานะทางเศรษฐกิจอยู่ ๔ ตัว ที่สามารถวัดเศรษฐกิจว่ามีความมั่นคงหรือแข็งแกร่งอย่างไร สิ่งบ่งชี้ทางเศรษฐกิจตัวแรก คือ การขยายตัวทางเศรษฐกิจและรายได้ต่อหัวของประเทศไทย ในทศวรรษที่ผ่านมาหรือปี ๒๕๒๕-๒๕๓๕ หลังจากที่เศรษฐกิจของไทยได้มีการฟื้นตัวหลังจากที่มีการลดค่าเงินบาทในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๒๗ เศรษฐกิจไทยมีการขยายตัวและรายได้ต่อหัวนั้น จากการรายงานของธนาคารโลก ได้ประกาศยกย่องประเทศไทยว่ามีการขยายตัวสูงที่สุดในโลก ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา คือ มีการขยายตัวสูงถึงประมาณร้อยละ ๘.๔ ต่อปีโดยเฉลี่ยในระยะ ๑๐ ปีที่ผ่านมา และในเดือนกันยายน ๒๕๓๕ ในการประชุมประจำปีที่วอชิงตันดีซี ธนาคารโลกและ IMF ได้ประกาศว่าให้ประเทศต่าง ๆ นั้นควรจะดูประเทศไทยเป็น

ตัวอย่างของความสำเร็จในการพัฒนา มีฐานทางเศรษฐกิจ มีการรักษาในแง่การขยายตัวทางเศรษฐกิจและมีเสถียรภาพ ดังนั้นเมื่อเศรษฐกิจขยายตัว ทำให้รายได้ต่อหัวของประเทศ จาก ๒,๑๐๐ บาทต่อหัว/ปี ในปี ๒๕๐๔ ขึ้นมาอยู่ที่ระดับ ๗๗,๐๐๐ บาทต่อหัว/ปี หรือ ประมาณ ๓,๐๐๐ ดอลลาร์ ธนาคารโลกได้ประกาศให้ประเทศไทยหลุดพ้นจากการเป็นประเทศที่ด้อยพัฒนา ก้าวเข้าสู่ประเทศกำลังพัฒนาที่มีความก้าวหน้า และในนั้นต่อไปก็จะกลายเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ หรือเป็นเสือตัวที่ ๕

สิ่งบ่งชี้ทางเศรษฐกิจตัวที่ ๒ ก็คือทุนสำรองเงินตราต่างประเทศ สิ้นปี ๒๕๓๕ ประเทศไทยมีทุนสำรองเงินตราต่างประเทศถึง ๓๘,๔๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ เป็นประเทศที่มีทุนสำรองติดอันดับ ๑ ใน ๑๐ ของโลก ประเทศที่มีทุนสำรองสูงที่สุดในโลก อันดับที่ ๑ คือ ประเทศญี่ปุ่น รองลงมาคือประเทศจีน อันดับ ๓ คือ ไต้หวัน เยอรมนี สิงคโปร์ ตามลำดับ ประเทศไทยนั้นอยู่ในอันดับ ๑๐ และคิดเป็นมูลค่าการนำเข้าประมาณ ๖.๓ เดือน เพราะฉะนั้นเสถียรภาพภายนอกในด้านอัตราแลกเปลี่ยนก็อยู่ในฐานะที่มั่นคง

สิ่งบ่งชี้ทางเศรษฐกิจตัวที่ ๓ ก็คือเงินคงคลังหรือฐานะทางการคลังของรัฐบาล

ปรากฏว่าเงินคงคลังเมื่อสิ้นเดือนกันยายน ๒๕๓๕ มีอยู่ประมาณ ๓๐๐,๐๐๐ ล้านบาท หรือเท่ากับ ๒.๒% ของรายได้ประชาชาติ การที่มีเงินคงคลังอยู่ในระดับสูงเป็นผลมาจากประเทศไทยมีงบประมาณเกินดุลติดต่อกันมาเป็นระยะเวลาถึง ๕ ปีต่อเนื่องกันมา จึงสะสมออกมาในรูปเงินคงคลัง และเราใช้ประโยชน์จากเงินคงคลังในเรื่องการผ่อนชำระหนี้ทั้งนี้ภายในประเทศ และหนี้ต่างประเทศ จนประเทศไทยได้รับชื่อเสียงมากว่าเป็นประเทศที่สามารถชำระหนี้ได้ก่อนกำหนดแก่ธนาคารโลก จนธนาคารโลกไม่ยอมรับการชำระหนี้จากประเทศไทย ที่เรชำระก่อนกำหนด เพราะไม่รู้ว่าจะนำเงินจำนวนนั้นไปใช้ที่ไหน เพราะต้องมีการวางแผนล่วงหน้า เพราะฉะนั้นฐานะทางการคลังอยู่ในฐานะที่มั่นคง เพราะบางที่มีการเกินดุลคือ เกินภาษีเกินกว่าทางด้านรายจ่าย บางทีเกินกว่า ๕๐,๐๐๐ ล้านบาท เพราะว่าเศรษฐกิจได้มีการขยายตัวค่อนข้างสูง เพราะฉะนั้นฐานะทางการคลังก็มีความมั่นคง

สิ่งบ่งชี้ทางเศรษฐกิจตัวที่ ๔ ฐานะทางด้านหนี้สินของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหนี้ของรัฐบาล จากการที่ฐานะทางการคลังของเราดี ก็มีการชำระหนี้คืน หนี้ภายในประเทศซึ่งเมื่อ ๑๐ ปีที่แล้วมีประมาณ ๑

แสนล้านบาท ก็ลดลงมาเหลือ ๔๐,๐๐๐ ล้านบาทในปัจจุบัน หนี้ต่างประเทศซึ่งมีหลายแสนล้านบาทก็เหลือเพียง ๑ แสนล้านบาท แต่หนี้ของรัฐบาลถ้ารวมรัฐวิสาหกิจก็ประมาณ ๓๐๐,๐๐๐ กว่าล้านบาท แต่เป็นหนี้ของรัฐบาลโดยตรงและชำระจากเงินภาษีอากรของประชาชนนั้นมีเพียง ๑๐๐,๐๐๐ ล้านบาท อีก ๒๐๐,๐๐๐ กว่าล้านบาทเป็นหนี้ของรัฐวิสาหกิจที่กู้มาขายงานโดยเฉพาะอย่างยิ่งรัฐวิสาหกิจในด้านสาธารณูปโภค ไม่ได้เกี่ยวข้องกับการชำระหนี้ของภาครัฐบาล เพราะรัฐวิสาหกิจเป็นผู้ชำระเอง ถ้าดูภาวะการคลังของรัฐบาลตรงนี้ก็มีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญก็คือ ก่อนหน้านี้ในปี ๒๕๒๘-๒๕๒๙ ในช่วงนั้นในการชำระคืนต้นเงินกู้และดอกเบี้ย ทั้งนี้ภายในและหนี้ต่างประเทศคิดประมาณ ๒๔% ของงบประมาณรายจ่าย ซึ่งการพัฒนาประเทศก็มาจ่ายในเรื่องนี้ แต่ในปัจจุบันนี้หนี้ของรัฐบาลที่ชำระหนี้ในงบประมาณรายจ่ายประจำปีนั้น คิดเป็นสัดส่วนเพียง ๓% ของงบประมาณรายจ่าย และเราก็คาดหวังว่าภายในระยะเวลา ๔ ปีประเทศไทยจะทำลาย RECORDED คือหนี้ภายในประเทศ ๔๐,๐๐๐ ล้านบาท เราจะชำระให้หมดภายในระยะเวลา ๔-๕ ปี และประเทศไทยจะเป็นประเทศที่ไม่มีหนี้ภายในประเทศ กล่าวโดยสรุป ฐานะทางเศรษฐกิจ

ของประเทศไทยในระยะทศวรรษที่ผ่านมา กล่าวได้ว่าเป็นในลักษณะที่มีความมั่นคงและมีความแข็งแกร่งค่อนข้างมาก ในแง่ของการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจของภาครัฐที่อยู่ในลักษณะที่ดีมาโดยตลอด

ประเด็นที่สอง เมื่อฐานะทางเศรษฐกิจเป็นอย่างนี้ แล้วทำไมจึงเกิดเหตุการณ์ในวันที่เกิดขึ้น ซึ่งมันไม่น่าจะเกิดได้ มีนักวิชาการบางท่านบอกว่าเศรษฐกิจไทยจนถึงปี ๒๕๓๕ นั้นมีความมั่นคงมาก บุคคลใดก็ได้สามารถบริหารเศรษฐกิจไทยต่อไปได้ ถ้ารัฐบาลชุดใดสามารถทำลายเศรษฐกิจที่แข็งแกร่งของประเทศไทยได้ รัฐบาลชุดนั้นเก่งมากที่สามารถทำลายจุดแข็งในระบบได้ จากจุดนี้ทำให้เราอยู่ในความประมาท ถ้าเราใช้หลักในเชิงบริหารธุรกิจ หรือ Business Cycle มาเป็นตัววิเคราะห์ จะเห็นว่า Cycle ของประเทศไทยตลอดระยะเวลา ๓๕ ปี ประเทศไทยมีเพียง ๓ Cycle เท่านั้น และแต่ละ Cycle จะใช้เวลาที่รุ่งเรืองยาวนานถึง ๑๒ ปี และเมื่อรุ่งเรืองแล้วอยู่ในสภาพที่ตกต่ำก็จะมีเวลาฟื้นตัวไม่เกิน ๒ ปี เพราะฉะนั้นทำให้เราอยู่ในภาวะที่หลงระเริงทั้งภาคธุรกิจ และประชาชนที่จะจับจ่ายใช้สอย เพราะโดยปกติในส่วนของ Business Cycle หรือวัฏจักรธุรกิจของประเทศต่าง ๆ จะมีระยะเวลาก่อน

ข้างสั้น อย่างในประเทศญี่ปุ่น Business Cycle จะอยู่ประมาณ ๕-๖ ปี และชะลอตัวลงมาต้องแก้ไขให้ฟื้นตัวใช้เวลาถึง ๓ ปี เพราะฉะนั้นญี่ปุ่นจึงอยู่ในภาวะที่ต้องระมัดระวังมาก แต่ Business Cycle ของไทยค่อนข้างจะยาวนาน จนลืมความทุกข์ยากที่เกิดขึ้นในปี ๒๕๒๗ เราได้มีการลดค่าเงินบาท เหล่านี้เป็นข้อวิเคราะห์ในเชิงวิชาการในส่วนของ Business Cycle ของประเทศไทยถ้าหากว่าสั้นเข้า ก็อาจจะทำให้คนเริ่มตระหนกว่าสิ่งเหล่านี้จะไม่อยู่ยาวนาน

สาเหตุที่เกิดวิกฤตการณ์ในวันที่มีสาเหตุที่สำคัญในเรื่องใหญ่ ๆ

๑. สาเหตุพื้นฐานในเรื่องของช่องว่างระหว่างการออมและการลงทุน เป็นการวิเคราะห์ในเศรษฐศาสตร์มหภาค การที่ ช่องว่างระหว่างการออมและการลงทุน สิ่งที่เราเข้าใจผิดก็คือว่า ประเทศไทยมีเงินออมน้อยจนเกิดช่องว่างนี้ไม่จริง เพราะว่าการออมของประเทศไทยเมื่อคิดเป็นสัดส่วนการออมต่อรายได้ประชาชาติอยู่ใน ๓๕-๓๖% ของรายได้ประชาชาติ เป็นระดับการออมที่ค่อนข้างสูง เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศที่มีระดับการออมสูงก็อยู่ในระดับ ๔๐% ของรายได้ประชาชาติ เพราะฉะนั้นเงินออมของประเทศไทยไม่ต่ำ อาจจะยกเว้นสิงคโปร์ มี

เงินออมถึง ๔๕% ของรายได้ประชาชาติ เพราะมีในเรื่องของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ, กองทุนบำนาญ ซึ่งเป็นการออมผูกพันในระยะยาว สำหรับเงินออมของประเทศไทยจะมีปัญหาอยู่หลายส่วน

ส่วนหนึ่ง ก็คือภาครัฐบาลกับภาครัฐวิสาหกิจใน ๑๐ ปีที่ผ่านมา เงินออมในภาคนี้มีมาก เพราะรัฐบาลมีงบประมาณที่เกินดุล และส่วนของรัฐวิสาหกิจมีการปรับปรุงประสิทธิภาพ เพราะฉะนั้นรัฐวิสาหกิจจะมีกำไรสุทธิปีหนึ่งไม่ต่ำกว่า ๕๐,๐๐๐ ล้านบาท เราอาจมองภาพรัฐวิสาหกิจว่าขาดทุน แท้จริงรัฐวิสาหกิจที่ขาดทุนในปัจจุบันมีเพียง ๗ แห่ง ที่เห็นได้ชัดก็คือ ขสมก. รถไฟ ก็ขาดทุนรวมกัน ๗ แห่ง ก็ประมาณ ๓,๐๐๐ ล้านบาทกับกำไรในภาพรวม ๕๐,๐๐๐ กว่าล้านบาท เพราะฉะนั้นนี่ก็เป็นส่วนหนึ่งของเงินออมที่เข้าสู่ระบบ

ส่วนที่ ๒ ในเรื่องของธุรกิจก็ออกมาในรูปกำไรสุทธิที่มาเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล

ส่วนที่ ๓ แต่ส่วนเงินออมที่ลดลงก็คือ ภาคประชาชนหรือครัวเรือน ซึ่งในช่วง ๑๐ ปีมีเงินออมลดลงถึงครึ่งหนึ่ง จาก ๑๕% ของรายได้ประชาชาติเหลือเพียง ๗% ของรายได้ประชาชาติในปัจจุบัน สาเหตุที่เงินออมของภาคครัวเรือนลดลง

ปัจจัยแรก คือ ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศไทยยังเป็นเกษตรกรหรือชาวไร่ชาวนาอยู่ประมาณ ๕๗ % ของประชากรกลุ่มเหล่านี้อยู่ในสภาวะยากจน จึงมีรายได้ไม่เพียงพอที่จะมาออม

ปัจจัยที่ ๒ เนื่องจาก Business Cycle ของเรายาว ประชาชนก็หลงระเริง มีการจับจ่ายใช้สอยในสิ่งที่ฟุ่มเฟือยมากขึ้น ทำให้เงินออมลด

ปัจจัยที่ ๓ วิถีชีวิตของคนไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงจากอยู่แบบไทย ๆ ก็ไปปรับในเรื่อง Globalization หรือกระแสโลกาภิวัตน์ อารยธรรมต่าง ๆ ที่เข้ามาทำให้มีการบริโภคเลียนแบบ ทำให้มีการใช้จ่ายมากขึ้น ถ้ามองในแง่บวกก็ดี คือ ประชาชนมีมาตรฐานการครองชีพสูงขึ้น มีความเป็นอยู่ดีขึ้น มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น แต่ถ้ามองมุมกลับวิเคราะห์ในทางเศรษฐศาสตร์ การใช้จ่ายในการบริโภคมีมาก ทำให้เงินออมในภาคครัวเรือนชะลอลง

เพราะฉะนั้น การขยายตัวของเงินออม ขยายตัวค่อนข้างต่ำ แต่ยังถือว่าสัดส่วนต่อรายได้ประชาชาตินั้นยังถือว่าอยู่ในระดับสูง ประเทศไทยได้มีการรอบแนวคิดในการพัฒนา คือ ในเรื่องของ การขยายตัวทางเศรษฐกิจในอัตราที่สูง เงินลงทุนจึงไม่เพียงพอกับเงินออม ประเด็นนี้เป็นประเด็นที่มี

ความสำคัญ ทำไมประเทศไทยจึงต้องมีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจค่อนข้างสูง อย่างน้อยก็ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๘ หรือใกล้เคียงกับ ๘ เหตุผลเบื้องหลังแนวคิดตรงนี้ก็ถือว่า ประเทศไทยเป็นประเทศที่กำลังพัฒนา ในระยะที่แล้มาเรามีการขยายตัวของประชากรมากกว่าร้อยละ ๓ ต่อปี เพราะฉะนั้นในระยะที่แล้มามันก็สะสมมาเข้าสู่ตลาดแรงงานประมาณ ๑๓-๑๕ ปี ประชากรที่เคยเกิดก็เข้าสู่ตลาดแรงงานปีละประมาณ ๖๕๐,๐๐๐-๗๐๐,๐๐๐ คน ในการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่จะรองรับให้เกิดการจ้างงานเต็มที่ที่อยู่ในระดับการขยายตัวทางเศรษฐกิจไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘ จึงจะทำให้เกิดการจ้างงานเต็มที่ เป็นจุดที่สำคัญในแง่ของการขยายตัวทางเศรษฐกิจ เราจึงใช้เงินลงทุนค่อนข้างมากเกินกว่าเงินออมที่เรามีอยู่ จึงทำให้เกิดช่องว่างระหว่างเงินออมกับเงินลงทุนประมาณถึง ๖% คือมีการลงทุน ๔๑% ของรายได้ประชาชาติ และทำให้เราต้องใช้เงินออมจากต่างประเทศเข้ามาในรูปแบบต่าง ๆ และสะท้อนออกมาในรูปการขาดดุลบัญชีเดินสะพัด จุดนี้เป็นปัญหาที่เกิดจากโครงสร้างที่จำเป็นต้องให้ขยายตัวในอัตราที่สูงไม่เช่นนั้นเราจะต้องมีภาระว่างงานในอัตราที่สูง ระยะที่แล้มาการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่อยู่ ๘% และของประเทศไทยเกินกว่าร้อยละ

๘ ก็เกิดปัญหาจากการขยายตัว ทำให้เกิดปัญหาการขาดแคลนแรงงาน ช่างฝีมือ วิศวกรมากมาย เกิดการขาดแคลนในด้านสาธารณูปโภคประเภทต่าง ๆ สิ่งที่มาคือการกู้เงินเพื่อชดเชยการขาดดุลบัญชีเดินสะพัด คือเงินออมจากต่างประเทศที่เรานำมาชดเชยช่องว่างระหว่างเงินออมกับเงินลงทุน

๒. ผลจากกระแสโลกาภิวัตน์ได้เกิดขึ้นในช่วงของปี ๒๕๓๓ หลังจากการล่มสลายของสหภาพโซเวียต ก็ได้เกิดกระแสใหม่ขึ้นในโลก เรียกว่าเป็นการจัดระเบียบใหม่ของโลก (New World Order) และใน New World Order ก็ได้มีกระแสสำคัญคือกระแสประชาธิปไตย กระแสเศรษฐกิจเสรี กระแสสิทธิมนุษยชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิทธิสตรีและสิทธิเด็ก และการพิทักษ์สิ่งแวดล้อม ส่วนที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจก็คือนโยบายเศรษฐกิจเสรี ประเทศไทยก็รับกระแสเศรษฐกิจเสรีมาใช้ในรัฐบาลพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ ที่ได้ประกาศในลักษณะเรารับพันธกรณีข้อที่ ๘ ของ IMF พันธกรณีข้อที่ ๘ ของ IMF คือจะให้ประเทศไทยเปิดเสรีในเรื่อง การเงิน การค้า การลงทุน เพราะประเทศไทยถึงแม้จะเป็นสมาชิก IMF ตั้งแต่ปี ๒๔๘๕ แต่เราขอยกเว้น ไม่ปฏิบัติตามพันธกรณีหรือข้อบังคับข้อที่ ๘ หรือ Article

เศรษฐกิจของไทยช่วงก่อนขยายตัวผลตอบแทนสูง เงินก็ไหลเข้ามา เมื่อตลาดหุ้นของสหรัฐเริ่มฟื้นตัว ตลาดหุ้นของไทยชะลอตัวลง เพราะฉะนั้นเงินที่มาลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ของเราก็ไหลไปที่สหรัฐ นี่ก็เป็นการเคลื่อนย้ายเงินทุนโดยขึ้นอยู่กับที่ไหนให้ผลตอบแทนสูงเงินก็จะไหลไปที่นั่น และก็

ได้มีการผ่อนคลายให้มีการนำเงินลงทุนไปลงทุนในต่างประเทศได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการไปสร้างฐานวัตถุดิบที่จะส่งมาสู่ประเทศไทย เพราะฉะนั้นเศรษฐกิจฟองสบู่ก็เกิดขึ้นมาจากการเปิดเสรีทางการเงิน การเปิดเสรีทางการเงินก็เป็นส่วนหนึ่งของกระแสโลกาภิวัตน์ข้อที่ว่า ในเศรษฐกิจเสรี รัฐบาลต้องปรับบทบาทจากการเป็นผู้ควบคุม ตรวจสอบ ภาวเอกชน มาเป็นเพียงผู้กำกับดูแลสนับสนุน ส่งเสริมและจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่ภาคเอกชน ประเด็นตรงนี้เป็นหัวเลี้ยวหัวต่อต่อแนวความคิดในการบริหารเศรษฐกิจของประเทศไทย คือให้ลดบทบาทของภาครัฐบาลลง เงื่อนไขของการกำกับดูแลก็ให้ดูแลน้อยลง แล้วเอกชนจะดูแลตัวของตัวเอง เช่น ก่อนที่อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก เงินกู้ ธนาคารแห่งประเทศไทยจะเป็นผู้กำหนด และเมื่อเราใช้นโยบายการเงินเสรีคือ ให้เอกชนเป็นผู้กำหนดคือให้สมาคมธนาคาร

ไทยเป็นผู้กำหนด โดยใช้ระบบเดียวกับสิงคโปร์คือ มีดอกเบี้ยอ้างอิง โดยใช้ธนาคารไทย ๕ ธนาคาร เป็นผู้กำหนดดอกเบี้ยอ้างอิงในตลาดการเงินของประเทศไทยแทนที่จะเป็นธนาคารแห่งประเทศไทยเหมือนกับสมัยก่อน ก็ออกมาเป็นดอกเบี้ยอ้างอิง ในการผ่อนคลายในเรื่องปริวรรตเงินตราต่าง ๆ ก็เปิดเสรีแบบไม่มีเพดานเลย เช่น ในกรณีก่อนที่เราจะมีการควบคุม ๑,๐๐๐ ดอลลาร์ออกไปต้องขอแบงก์ชาติ แต่ระยะหลังก็นำเงินออกไปไม่จำกัดวงเงิน หรือก่อนนี้ผู้ส่งออกเมื่อได้รับ Letter of Credit มาต้องเอาไปแลกเป็นเงินบาท ภายใน ๑ วัน เราก็ผ่อนคลายเป็น ๑๘๐ วัน ผู้ส่งออกก็สามารถได้รับเงินตราต่างประเทศมาเก็งกำไรกันได้ นี่ก็คือการผ่อนคลายตามกระแสโลกาภิวัตน์ ในส่วนของรัฐบาลเป็นเพียงแค่กำกับเท่านั้น ให้เอกชนดูแลตัวเอง และเมื่อเอกชนดูแลตัวเองก็เกิดเหตุการณ์ขึ้นมา ๑ เหตุการณ์ ก็คืออัตราดอกเบี้ยในตลาดตราดุก อัตราดอกเบี้ยในประเทศไทยนั้นมีราคาแพง ฉะนั้นจึงเป็นแรงจูงใจในการที่จะเข้ามาในประเทศไทย เงินก็หลังไหลทั่วสารทิศมาสู่ประเทศไทย อย่างในประเทศไทย ญี่ปุ่นอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก ๐.๕% อัตราดอกเบี้ยเงินกู้แค่ ๓%-๔% ประเทศไทยมีส่วนเหลือของอัตราดอกเบี้ยเงินฝากกับเงินกู้สูง

มาก ส่วนเหลือประมาณ ๕-๖% ทำไมส่วน
เหลือระหว่างอัตราดอกเบี้ยเงินกู้และเงินฝาก
สูง เหตุผลก็คือขนาดของแบงก์ของประเทศ
ไทยมีขนาดไม่เท่ากัน มีแบงก์ขนาด
International มีสาขาในต่างประเทศ มีแบงก์
ขนาดกลางเรียกว่า National Bank ที่มีสาขา
ทั่วประเทศ และมีแบงก์ขนาดเล็กที่เรียกว่า
City Bank คือมีสาขาเฉพาะในนครหลวงเท่า
นั้น เมื่อมี Bank อยู่ถึง ๓ ขนาดส่วนเหลือ
ของอัตราดอกเบี้ยก็ต้องให้ Bank เล็กสามารถ
อยู่ได้ เพราะต้นทุนสูง จึงทำให้อัตราดอกเบี้ย
เงินกู้ของเรามีส่วนเหลือสูง ในช่วงที่เงินจาก
ที่ต่าง ๆ ก็ไหลเข้ามา ประกอบกับฐานะทาง
เศรษฐกิจของเรามีความมั่นคง สถาบันจัดอัน
ดับเครดิตไม่ว่า S&P หรือ Moody ได้เลื่อน
ฐานะการจัดอันดับเครดิตของประเทศไทย
เป็น AA ถือเป็นประเทศที่มีความเสี่ยงน้อย
มากที่สุดที่จะให้ประเทศไทยกู้ ทำให้เงินไหลเข้า
มาในประเทศมาก ถ้าเมื่อก่อนจะผ่านมาทาง
สถาบันการเงินหรือ Finance แต่เมื่อเปิดการ
ค้าเสรีก็ผ่านทาง BIBF ได้ และเมื่อเราเปิดเสรี
บริษัท ห้างร้านต่าง ๆ ที่มีใช้สถาบันการเงิน
ก็สามารถกู้เงินได้โดยเสรี เงินก็เข้ามาใน
ประเทศ เงินตราต่างประเทศที่เข้ามาทั้งหมดและ
ไทย เข้ามามาก ๆ นั่นดีแต่ว่าจะดีก็ต่อเมื่อเอา
มาใช้ประโยชน์อะไร ก่อให้เกิดผลผลิตหรือ

เปล่า ถ้าก่อให้เกิดผลผลิตก็จะช่วยส่งเสริม
การขยายตัวทางผลผลิต ก่อนหน้านี้แบงก์ชาติ
จะดูว่าเงินที่เอาเข้ามามาใช้อย่างไร ถ้าเอาเข้า
มาแล้วไม่ก่อให้เกิดผลผลิตก็จะไม่ให้นำเข้า
มา แต่เมื่อเปิดเศรษฐกิจเสรี จึงทำให้เกิดการ
นำเงินเข้ามากองไม่ทำให้อัตราดอกเบี้ยสูง เช่น
มาสร้างสนามกอล์ฟ สร้างแหล่งบันเทิง ศูนย์
การค้า อสังหาริมทรัพย์ เหล่านี้คือเหตุผลของ
การไหลเข้ามาของเงิน ปรากฏว่าการใช้เงิน
เกิดปัญหา ในข้อที่ว่า แต่ก่อนเงินตราต่าง
ประเทศเข้ามา ๑๐๐ บาท มันจะสร้างผลผลิต
ขึ้นมา ๔๒ บาท แต่พอเข้ามาลงทุนในสิ่งที่
ไม่ก่อให้เกิดผลผลิต เงินตราต่างประเทศที่เข้า
มา ๑๐๐ บาท ก็จะสร้างผลผลิตเพียง ๒๕
บาท ผลผลิตหรือรายได้ต่ำลง เพราะไปลง
ทุนในสาขาที่ไม่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจ
ผลตอบแทนของเงินตราต่างประเทศจึงไม่ได้
รับผลประโยชน์เท่าที่ควร พอเอกชนขอดูแล
เอง เงินก็ไหลเข้ามาตั้งแต่ปี ๒๕๓๖ ในสิ่ง
เหล่านี้ IMF ก็เข้ามาทุกปี เราเป็นสมาชิกกอง
ทุนการเงินระหว่างประเทศหรือ IMF กับ
ธนาคารโลก ในแต่ละปี ธนาคารโลกก็จะส่งผู้
แทนมาประเมินสถานการณ์เศรษฐกิจ และ
IMF ก็จะเข้ามาอีกเป็น Mission หนึ่ง แยก
ต่างหากจากธนาคารโลก จะเข้ามาประเมิน
สถานะเศรษฐกิจทุกปี และในแต่ละปีก็มีการ

ส่งคำเตือนว่าขอให้ระมัดระวังในการบริหารเงินในแง่ของนโยบายการเงินเสรี ขอให้นำเงินมาลงทุนให้เกิดผลผลิตและก่อให้เกิดรายได้ เราก็รับฟังหูซ้ายทะลุหูขวา จนกระทั่งเกิดเหตุในปี ๒๕๑๕ เศรษฐกิจของโลกนั้นตกต่ำ เกิดชะลอตัวลงมาเหลือประมาณ ๒% ตรงจุดนี้เองทำให้เศรษฐกิจไทยชะลอตัวตามเศรษฐกิจโลกในแง่การขยายตัวทางการส่งออก ประเทศไทยนั้นพึ่งการส่งออก มีกำลังการผลิตมากเหลือเฟือ เราผลิตแล้วก็ส่งออก การส่งออกจึงหยุดชะงัก เมื่อการส่งออกหยุดชะงัก สายป่านที่เรามีอยู่ก็สะดุดเพราะว่าการส่งออกเราขยายตัว = ๐ คือเท่ากับปี ๒๕๑๘ เงินตราต่างประเทศที่ได้จากการส่งออกเริ่มชะงัก สายป่านนี้หยุดชะลอตัว ทำให้ระบบเศรษฐกิจของเราเริ่มปรับตัว โดยธนาคารจะไหวตัวเร็วกว่าโดยระมัดระวังเรื่องเครดิตโดยเฉพาะอสังหาริมทรัพย์ เพราะฉะนั้นธนาคารจะเสียหายน้อย แต่ที่ปรับตัวไม่ทันก็คือพวก Finance ต่าง ๆ พอปรับตัวไม่ทัน ก็โยกไปสู่ในเรื่องของเมื่อตลาดหุ้นตกต่ำอำนาจซื้อลดลง สิ่งฟุ่มเฟือย อสังหาริมทรัพย์ก็ไม่มีคนซื้อ ก็โยกสะท้อนกลับ ไปสู่พวก Finance ต่าง ๆ อีกที ก็เป็นลักษณะที่เรียกว่า ฟองสบู่แตก คือ หยุดชะงัก เพราะฉะนั้นก็เลยตื่นตระหนกกันไปในเรื่องนี้ นี่ก็จุดที่เป็น

สาเหตุทำให้หมดความเชื่อมั่น พอความเชื่อมั่นทางด้านการเงินหมด ก็ลงมาสู่เรื่องการลงทุน ในด้านการลงทุนก็เริ่มมีความไม่แน่ใจว่าเศรษฐกิจของไทยฐานะทางเศรษฐกิจจะไปไม่ไหวแล้ว เขาก็ชะลอตัวในการลงทุน ในเรื่องการลงทุนของ BOI หรือลงทุนด้านหลักทรัพย์ ทำให้ดัชนีตลาดหลักทรัพย์ลดลงมาก มูลค่าการตลาดในส่วนของ Market Cap ก็หายไปตลอดช่วงระยะเวลา ๒ ปี เงินหายไปเพราะมูลค่าหุ้นลดลง ดัชนีหุ้นจาก ๑,๓๐๐ กว่า ลดลงมาที่ ๔๐๐ Market Cap ในตลาดหายไป ๒ ล้านล้านบาท ก็โยกสู่ปัญหาสภาพคล่องต่าง ๆ พอถึงตรงจุดนี้อะไรต่าง ๆ ก็เป็นแนวลบ จึงโยกไปสู่ฐานะทางเศรษฐกิจในแง่ของทางด้านเศรษฐกิจเริ่มชะลอตัว เพราะเงินเราเริ่มมีการขาดดุลการชำระเงิน ซึ่งเราเคยเกินดุลมาตลอด ถึงแม้ว่าเราจะขาดดุลบัญชีเดินสะพัด แต่เราเริ่มขาดดุลการชำระเงิน พอเราเริ่มขาดดุลการชำระเงินทำให้ความเชื่อมั่นในค่าเงิน เงินทุนสำรองเริ่มลดลง ความเชื่อมั่นในเงินบาทเริ่มลดลง และเป็นช่วงที่เศรษฐกิจของสหรัฐฟื้นตัว ค่าเงินดอลลาร์สูงขึ้น ตอนที่เรลดค่าเงินบาทในปี ๒๕๒๗ เราใช้ระบบตะกร้า เงินก็หลั่งไหลสู่ประเทศไทย เข้ามาสู่ในระบบตะกร้า ในตอนแรกระบบตะกร้าจะมีเงินดอลลาร์ประมาณ ๕๐% พอ

เงินเข้ามามาก ๆ สักส่วนในตะกร้าเงิน เพราะเงินดอลลาร์เข้ามามาก เงินดอลลาร์ก็ขึ้นเรื่อย ๆ จนกระทั่งครั้งสุดท้ายประมาณ ๘๐ กว่า% ในตะกร้าเป็นเงินดอลลาร์ ก็เลยทำให้ในส่วนของค่าเงินบาทเป็นผลกระทบอีกระลอกหนึ่งของค่าเงินบาทเลยสูงตามเงินดอลลาร์เพราะว่าถึงแม้ว่าเราจะไม่อิงเงินดอลลาร์เพียงสกุลเดียวในระบบตะกร้า แต่นำหนักของเงินดอลลาร์มีสูง ทำให้ค่าเงินบาทสูงเกินความเป็นจริง ตรงที่เมื่อค่าเงินบาทเทียบกับเงินเยน เงินบาทแข็งกว่าเงินเยน คนก็เกิดความสงสัยในค่าเงินบาทว่าแข็งกว่าเงินเยนได้อย่างไร แข็งกว่าเงินมาร์กได้อย่างไร ค่าเงินนี้คือตัวที่เป็นสิ่งบ่งชี้เริ่มตระหนักว่า เกินความเป็นจริง จึงนำมาสู่ในเรื่องการเก็งกำไร ว่าสักวันหนึ่ง เงินบาทจะต้องลดค่าอย่างแน่นอน เพราะเป็นไปไม่ได้ว่าเศรษฐกิจไทยจะแข็งแกร่งกว่าญี่ปุ่นและเยอรมันนี่ก็คือที่มาตรงนี้ พอเกิดการเก็งกำไร เราก็ไปทำในเรื่องการทำสว๊อป คือไปแทรกแซงซื้อเงินบาทในตลาดต่างประเทศ และเอาเงินทุนสำรองคือไปแทรกแซงซื้อเงินบาทในตลาดต่างประเทศ และเอาเงินทุนสำรองเข้าไปโดยตรงและสูญเสียทุนสำรองตรงนี้ จนกระทั่งหมดหนทาง ก็คือเราคงใช้ใน Step แรกคือคงไว้และลดค่าเงินบาท แต่ว่าการเก็งกำไรยังมีอยู่ จึงปรับมาใช้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนเงิน

บาทลอยตัวก็คือ จะแตกต่างกันนั้นคือ ถ้าหากอัตราแลกเปลี่ยนในระบบตะกร้า อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อเงินดอลลาร์ จะคิด Cost Rate ไปยังสกุลอื่น ๆ โดยเอาเงินดอลลาร์เป็นตัวตั้ง แต่ถ้าเงินบาทลอยตัวนั้นขึ้นอยู่กับ Demand และ Supply ของเงินตราแต่ละสกุล และเป็นการกำหนดอัตราแลกเปลี่ยน อัตราแลกเปลี่ยนในโลกันนี้ IMF กำหนดมี ๓ ระบบ

ระบบแรก คือ ในเรื่องด้านอิงเงินตราของตัวเองกับอิงดอลลาร์เพียงสกุลเดียว เป็นค่าคงที่เรียกว่า เป็นลักษณะ Fix หรือ เฟ็ด ที่กำหนดไว้คงที่

ระบบที่สอง คือแบบตะกร้า ก็คืออิงเงินตราหลาย ๆ สกุลโดยเฉพาะอย่างยิ่งกับประเทศคู่ค้า

ระบบที่สาม คือ ค่าลอยบาทให้เงินของตัวเองลอยตัวตาม Demand และ Supply หรือตามกลไกตลาดคือ มองเงินตราคือสินค้าชนิดหนึ่ง เคลื่อนไหวตาม Demand และ Supply แต่ว่าระบบนี้ถึงแม้ว่าจะมีประสิทธิภาพใช้แรงของระบบเศรษฐกิจเสรี แต่เป็นการบริหารยาก ที่บริหารยากก็คือ เศรษฐกิจต้องเป็นลักษณะที่ไม่มีมีการผูกขาด และมีการแข่งขันโดยสมบูรณ์พอสมควร จึงจะทำให้กลไกตลาดทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่

ระบบของเราเป็นระบบที่ธนาคารพาณิชย์มีลักษณะที่มีการผูกขาด เราจะเห็นว่าขณะนี้เราจะซื้อเงินตราต่างประเทศแต่ละ Bank ไม่เหมือนกัน Bank จะกำหนดของเขาเอง ตรงนี้ที่ใช้คำว่า Manage Float คือ ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยเข้ามาแทรกแซงได้ โดยปกติแล้วธนาคารแห่งประเทศไทยต้องทำหน้าที่ในลักษณะที่มีอัตราอ้างอิงหรืออัตราชี้้นำเพราะแต่ละ Bank ไม่เท่ากัน ธนาคารแห่งประเทศไทยต้องออกมาชี้ นำว่าอัตราแลกเปลี่ยนในแต่ละสกุล ขณะนี้ชี้ นำเท่าไร แต่ขณะนี้ก็ขึ้นลงตามในแง่ของการเก็งกำไร ตรงนี้สิ่งที่เกิดขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาในเศรษฐกิจเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการส่งออก และให้ลดการเก็งกำไรของเงินบาทให้ลดน้อยลง แต่เหตุการณ์ไม่กลับเป็นอย่างนั้น การส่งออกก็ดีขึ้น แต่ว่าการเก็งกำไรยังมีอยู่ เงินก็ค่อย ๆ ออกไปเรื่อย ๆ ในทุกสัปดาห์จะมีการถอนเงินประมาณ ๒,๐๐๐ ล้าน-๑๕,๐๐๐ ล้าน พอความเชื่อมั่นหมดก็ไม่รู้จะแก้ไขด้วยตัวเองอย่างไร นี่คือการมาถึงแม้เราจะแก้ไขเองเคยใช้ค่าเงินบาทลอยตัวก็ไปไม่ไหว ก็เลยขอความช่วยเหลือจาก IMF ตรงนี้เป็นจุดที่เข้ามาสู่ในแง่ของ IMF

ประเด็นที่ ๓ เราเป็นสมาชิก IMF หน้าที่ของ IMF จะทำหน้าที่เหมือนธนาคาร

กลางของโลก แต่ละประเทศเหมือนกับเป็นธนาคารพาณิชย์ ในการบริหารทางการเงินจะเป็นไปตามกฎ กติกาของธนาคารกลาง คือ IMF นั่นคือในเรื่องของการกำหนดอัตราแลกเปลี่ยน ก็คือจะใช้ระบบไหนก็เอาใช้ระบบหนึ่ง IMF จะเป็นผู้กำหนดกติกาของโลกนี่คือจุดที่หนึ่ง จุดที่สอง IMF จะให้ความช่วยเหลือทางด้านวิชาการต่าง ๆ แก่ประเทศสมาชิก จะเห็นว่า IMF จะไม่ยุ่งเกี่ยว เพราะถือว่าประเทศต่าง ๆ เป็นประเทศเอกราช มีอำนาจอธิปไตย IMF จะมีการกำหนดกติกาในกรอบใหญ่เท่านั้น จนกระทั่ง IMF จะเข้ามาเกี่ยวข้องก็คือ ประเทศใดมีปัญหาและจัดการกับปัญหานั้นไม่ได้ ไม่สามารถบริหารด้วยตัวเองได้ ก็ต้องไปให้ IMF มาช่วยโดยต้องทำแผนความช่วยเหลือขอความช่วยเหลือจาก IMF และเมื่อขอความช่วยเหลือแล้ว ณ วันที่ IMF อนุมัติแผนของเรา ณ วันนั้นคือตั้งแต่วันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๔๐ IMF จะทำหน้าที่เป็นพนักงานควบคุมความประพฤติว่า จะต้องทำอย่างนั้นอย่างนี้ เข้ามาบงการในการบริหารเศรษฐกิจของประเทศไทย ตรงจุดนี้คนเข้าใจผิดคิดว่าพอเศรษฐกิจไม่ดี IMF จะเข้าแทรกแซง แต่จริง ๆ ไม่ใช่ เราต้องขอความช่วยเหลือให้เขามาดู เพราะเราเป็นประเทศเอกราชมีอำนาจอธิปไตย ขณะที่ IMF

จะส่งคณะผู้แทนมา IMF ต้องขออนุญาต ประเทศไทยว่าคณะ IMF จะมาวันใดประเทศไทยสะดวกหรือไม่ ถ้าไม่สะดวก IMF ก็มาไม่ได้ ประเทศต่าง ๆ ที่เข้าไปขอความช่วยเหลือจาก IMF ส่วนใหญ่จะเป็นประเทศที่บริหารต่อไปไม่ได้ เนื่องจากเกิดวิกฤติการณ์ศรัทธาหรือขาดความน่าเชื่อถือ จนไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ จึงไปหา IMF คือ IMF จะเป็นทางเลือกสุดท้ายของทุกประเทศ แต่บางประเทศเมื่อรู้จุดวิกฤติเข้าจะแก้ไขปัญหาต่าง ๆ IMF จะเข้ามาสู่ทางด้านวิชาการเท่านั้น ไม่ต้องเข้ามายุ่งเกี่ยว เขาก็สามารถไปได้ แต่สิ่งสำคัญที่สุดคือ วิกฤติศรัทธาที่เกิดขึ้นกับคนภายในประเทศ ในเชิงการบริหาร รวมทั้งนักลงทุนต่างชาติ ในส่วนของ IMF ก็เป็นในลักษณะที่เข้ามาเราจะต้องยื่นข้อเสนอไป พอยื่นข้อเสนอไปเขาจะดูว่าข้อเสนอของเราที่เราจะทำอะไร เขาจะเอาไปเข้าคณะกรรมการบริหารของเขาว่าข้อเสนอของเราจะแก้ไขปัญหาได้หรือไม่ ถ้าหากผ่านการพิจารณาต่าง ๆ ก็สามารถทำได้ แต่ในเรื่องการแก้ไข IMF ที่เป็นสมาชิกของ IMF อยู่ในขณะนี้ ๑๔๕ ประเทศที่เกิดปัญหาต่าง ๆ ไม่ได้หมายความว่า IMF จะประสบความสำเร็จในแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจในทุกประเทศ บางประเทศ IMF เข้าไปยั้งลืมนัก

เพราะเขาไม่ใช่เทวดามาจากไปไหน IMF จะให้เป็นแนวคิดว่าจะทำอะไรต่าง ๆ ไปตามแนวทางที่ IMF ชี้นำ ส่วนการบริหารในรายละเอียดต่าง ๆ เป็นเรื่องของเจ้าหน้าที่ฝ่ายไทย แต่มีประเด็นใหญ่ ๆ ๒-๓ ประเด็น

ประเด็นแรก มองในแง่เศรษฐศาสตร์มหภาค อันนี้เป็นหัวใจสำคัญของ IMF ที่จะทำให้เกิดขึ้นในทุกประเทศที่มีปัญหา ๑. ในเรื่องของทางด้านที่เป็นเงื่อนไขในเศรษฐกิจมหภาคคือ ในเรื่องของการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ก็ให้ลดการขยายตัวลง เพราะเรามีช่องว่างของเงินออมอยู่ระดับถึง ๖% และโยงไปสู่บัญชีเดินสะพัดถึง ๘% เพื่อที่จะลดแรงกดดันในเศรษฐศาสตร์มหภาค ก็ให้การขยายตัว ๓-๔% ในภาวะเงินเฟ้อ เราเสนอขอให้เงินเฟ้อ ๘-๙% IMF บอกว่าสูงเกินไปขอให้อยู่ในระดับ ๗-๘% เข้มงวดในการคุมเรื่องเงินเฟ้อ เพราะเป็นห่วงในเรื่องทางด้านขีดความสามารถในการแข่งขัน เพราะขณะนี้คู่แข่งของประเทศไทยมีภาวะเงินเฟ้อต่ำกว่า ๕% ถ้าเราอยู่ใน ๘-๙% จะมีขีดความสามารถในการแข่งขันในการส่งออกจะน้อย ขยายของไม่ได้ ขอให้อยู่ในเพียงร้อยละ ๗-๘ ในด้านทุนสำรองเงินตราต่างประเทศ ซึ่งเราขออยู่ในระดับประมาณ ๓.๕ เดือน IMF บอกควรจะอยู่ในระดับ ๔ เดือน

ที่ทุนสำรองเงินตราต่างประเทศ = มูลค่าการนำเข้า ๔ เดือน ตรงนี้คือในกรอบของทางด้านมหภาค และสิ่งสำคัญคือในเมื่อเป็นอย่างนี้แล้ว การขาดดุลบัญชีสะพัดที่อยู่ในระดับร้อยละ ๘ เมื่อปีที่แล้ว ในปีนี้ให้อยู่ในระดับร้อยละ ๕ และปีหน้าให้อยู่ในระดับร้อยละ ๓ ของรายได้ประชาชาติหรือ GDP นี่คือเงื่อนไขเงื่อนไขเหล่านี้เมื่อเราปฏิบัติตามเงื่อนไขมันจะสะท้อนออกมา จะมีผลข้างเคียง

ในด้านการเงิน ให้มีระบบในแง่ความมั่นคงของสถาบันการเงิน ก็คือในเรื่องการจัดตั้งสถาบันประกันเงินฝากที่จะคุ้มครองเงินฝาก และไม่ให้เราไปอุดหนุนหรือค้ำจุนในเรื่อง สถาบันการเงินที่ไม่มี ความมั่นคง

ในด้านการคลัง ให้มีการตัดทอนรายจ่ายและยังคงให้มีงบประมาณเกินดุล อย่างน้อย ๑% ของงบประมาณ นี่คือที่มาในการตัดทอนในส่วนของภาครัฐและรัฐวิสาหกิจการที่ในส่วนที่งบประมาณตัดทอนแล้ว ถ้าตัดทอนแล้วให้มีงบประมาณเกินดุล ถ้าเราทำทางด้านรายจ่ายตัดทอนเยอะ ไม่น้อยกว่า ๑ แสนล้าน เพื่อที่จะลดโครงการต่าง ๆ ที่จะไปผลักดันในเรื่องความเป็นอยู่ของประชาชนก็คงใช้ภาษี ก็คือการปรับภาษีมูลค่าเพิ่มจาก ๗% เป็น ๑๐% ในส่วนด้านการคลังอีกอย่างคือ ปรับค่าบริการของรัฐวิสาหกิจ ให้สอดคล้อง

กับต้นทุนที่แท้จริง จะปรับต้นทุนที่แท้จริงไม่มีการอุดหนุนอีกต่อไป สิ่งที่ต้องปรับคือ

- ไฟฟ้าปรับแล้วโดยใช้สูตรอัตราดอกเบี้ย ถ้าตัวแปรคือน้ำมันขึ้น ไฟฟ้าขึ้นโดยอัตราดอกเบี้ย

- นำประปาในส่วนภูมิภาค จะไม่ให้เดือดร้อนคือขึ้นหน่วยละ ๑๐ สตางค์ เป็นเดือน ๆ ไป และกำลังพิจารณาสำหรับคนที่อยู่ในเขตประปานครหลวง

- รถเมล์ ต้นทุนขณะนี้คือ ๕ บาท ๓๐ สตางค์ เราคงจะเก็บ ๕ บาท/และที่ต้นทุนที่ไม่สอดคล้องที่แท้จริง ยังมีอีกหลายอย่างเช่น พวกค่าไปรษณีย์ภัณฑ์ รัฐบาลอุดหนุนที่ขาดทุนประมาณ ๑,๐๐๐ ล้านบาท เราคงไม่อุดหนุน ในแง่เครื่องบินภายในประเทศ ซึ่งขณะนี้เก็บค่าค่าเครื่องบินผ่านสายภายในประเทศในอัตราที่ต่ำไม่สอดคล้องกับต้นทุนการบินไทยก็ต้องเอากำไรของสายบินระหว่างประเทศมาชดเชยในสายการบินภายในประเทศ ซึ่งต้องดูต้นทุนที่แท้จริงว่าเป็นอย่างไร ขณะนี้เราได้มีการตั้งคณะกรรมการขึ้นมาชุดหนึ่งเพื่อดูว่า คำว่าต้นทุนที่แท้จริง เป็นต้นทุนที่มีประสิทธิภาพหรือเปล่า เพราะประชาชนยอมรับว่าต้นทุนสูงขึ้น แต่ที่สาธารณชนไม่สามารถยอมรับได้ก็คือ ต้นทุนที่บอกว่า

เป็นต้นทุนที่แท้จริงที่มีประสิทธิภาพหรือเปล่า เป็นต้นทุนที่มีรูรั่วหรือเปล่า ในส่วนที่จะผลกระทบในความรู้ประสิทธิภาพของ รัฐวิสาหกิจในการบริหารงานที่ทำให้ต้นทุนสูงแล้วผลกระทบสู่ประชาชนนั้น ก็คงไม่ทำอย่างนั้น เพราะเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง เมื่อเราดูตรงจุดนี้แล้วในเรื่องเงื่อนไขต่าง ๆ แล้วเราต้องปฏิบัติตาม ภาวะเศรษฐกิจในประเทศไทยในระยะ ๑-๒ ปี จะเป็นอย่างไร เราดูภาพรวมจากภายใต้เงื่อนไขของ IMF เศรษฐกิจของประเทศไทยนั้น จะกลับไปสู่ที่เดิม เราคาดว่าใช้เวลามากกว่าในปี ๒๕๒๗ คือใช้เวลา ๓๖ เดือน

และจุดวิกฤติที่จะมีมาตรการออกมาในระยะแรก คือในระยะ ๓ เดือนแรก และหลังจากเดือนที่ ๑๘ ค่อย ๆ ผ่อนคลายขึ้นอยู่ กับว่าเราปฏิบัติตามเงื่อนไขได้อย่างชัดเจนหรือไม่ เป็นไปตามที่กำหนดไว้หรือไม่ ถ้าเราสามารถทำได้เร็ว เราก็คงไม่มีพนักงานมาคุมความประพฤติของเรา เหมือนขณะนี้เราอยู่ในโรงเรียนแต่ถูกคุมความประพฤติ ถ้าเราประพฤติตัวดีก็จะหลุดจากการควบคุม

ประเด็นที่ ๔ ภาวะเศรษฐกิจนั้นเป็นอย่างไรและมีผลกระทบในเรื่องอะไรบ้าง ในระดับมหภาคเศรษฐกิจเหลือ ๓-๔% แต่ในระยะ ๑-๒ ปีข้างหน้า ๓-๔% เมื่อ ๓-๔%

เศรษฐกิจของเรานั้นจะขยายตัวใกล้เคียงกับร้อยละ ๓ จึงเกิดการจ้างงานเต็มที่ สิ่งที่จะเกิดขึ้นก็คือการว่างงาน การว่างงานจะมีออกมาในการวิเคราะห์จะมี ๓ ลักษณะ

ลักษณะแรกคือ ถูกปลดออกจากงาน คือมีงานทำแล้วถูกปลดออกจากงาน กลุ่มที่ ๑ คือกลุ่มที่เป็นแรงงานที่ไม่มีฝีมือ กลุ่มที่ ๒ ที่จะถูกปลดออกจากงาน ก็คือกลุ่มผู้มีวิชาชีพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่ม Finance ที่ใน ๕๘ แห่ง ซึ่งมีคนทำงานประมาณ ๓๐,๐๐๐ คน จะถูก ปลดออกจากนั้นไม่ต่ำกว่า ๑๐% คือประมาณ ๓,๐๐๐ คน จะว่างงานเป็นอย่างต่ำ พวกนี้มีการศึกษาบางคนจนถึง MBA กลุ่มนี้จะ เป็นในลักษณะที่เรียกว่า **กลุ่มจนเฉียด** ถ้าหากมีความเชื่อมั่นเร็วก็อาจประมาณ ๒๔ เดือนเหมือนกับในปี ๒๕๒๗ แต่ว่าที่เราเป็นห่วงมากคือ ในความเชื่อมั่นนั้นมันอยู่ในระบบการเมืองด้วย ในสมัย ๒๕๒๗ เป็นลักษณะที่นายกรัฐมนตรี ไม่ได้มาจากพรรคการเมือง คือ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ไม่ได้มาจากพรรคการเมือง สามารถดำเนินการต่าง ๆ ได้อย่างเด็ดขาด และมีลักษณะของความเป็นผู้นำที่จะสั่งการอะไรต่างๆทุกพรรคการเมืองให้การยอมรับ แต่ในปัจจุบันนายกฯ มาจากพรรคการเมือง การที่ออกแนวนโยบายต่าง ๆ หรือการดำเนินการที่ไปสู่การให้

ปฏิบัติกัน มันก็จะมีผลกระทบต่อพรรคการเมืองร่วมรัฐบาล จะทำอะไรจึงจะสามารถสานประโยชน์ของพรรคร่วมรัฐบาลและทำอย่างไรในการบริหารเศรษฐกิจให้แก่ประเทศไทยโดยส่วนรวม เพราะมันต้องประสานประโยชน์กันทั้ง ๒ อย่าง ตรงนี้คือจุดสำคัญในการบริหารประเทศ ถ้าหากการบริหารงานเป็นการประสานประโยชน์เฉพาะพรรคร่วมรัฐบาล โดยให้ความสำคัญในส่วนของประเทศชาติเป็นอันดับรองลงมา ถ้าเป็นเช่นนี้ประเทศไทยก็อาจจะตกต่ำไปสู่วิกฤติการณ์เหมือนกับเม็กซิโก ในแง่ของระบอบประชาธิปไตยที่เราเคยบอกว่า เราเป็นระบบเผด็จการเราต้อง Play Cost มาก อันนี้เป็นบทเรียนให้เราทราบว่า ในการที่เราจะใช้ระบอบประชาธิปไตย ไม่ใช่ไม่ Play Cost ในบางกรณีอาจจะ Play Cost มากกว่าระบบเผด็จการก็ได้ ในเหตุการณ์ที่เราใช้ระบอบประชาธิปไตยที่คนเรียกร่องประชาธิปไตยนี้คือจุดที่ในแง่ของสิทธิเสรีภาพ

เราจะเห็นในกรณีของมาเลเซียนั้น เป็นในลักษณะที่ค่อนข้างเผด็จการ หรือจะเป็นในลักษณะที่อินโดนีเซีย ซึ่งสามารถผลักดันให้ประเทศจากไม่มีอะไรอย่างอินโดนีเซียก้าวขึ้นมาเป็นในฐานะประเทศกลุ่มอาเซียนชั้นนำประเทศหนึ่ง แต่เขาใช้ระบบเผด็จการ

แต่ประเทศไทยบอกว่าเราเกลียดเผด็จการ เรารักในระบอบประชาธิปไตยทุกคนก็ต้องยอมรับว่า เราต้อง Play Cost เหมือนกัน ไม่ใช่ไม่ Play อะไรเลย อันนี้ก็คือเป็นคำตอบที่ ๑ ว่า ขึ้นอยู่กับในเชิงระบอบประชาธิปไตยที่มีการประสานในเรื่องของทั้งในส่วนของพรรคร่วมรัฐบาล และการประสานประโยชน์ของประเทศชาติโดยส่วนรวม เพียงแต่ว่าน้ำหนักนั้นอยู่ตรงไหน

ในประเด็นที่ ๒ ถ้าเป็นสมัยก่อนเศรษฐกิจจะเป็นลักษณะที่อิสระไม่มีลักษณะที่เชื่อมโยง ในขณะที่สมัยก่อนปี ๒๕๒๗ ประเทศไทยจะตาย ประเทศอื่นไม่เกี่ยวเพราะไม่ได้รับผลกระทบอะไรเลย แต่ในขณะนี้ในระบบเศรษฐกิจเสรีและประเทศไร้พรมแดนเศรษฐกิจของโลกต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ประเทศไทยประสบปัญหาในเรื่องด้านค่าเงินบาท แต่เศรษฐกิจในเอเชียหรือในเศรษฐกิจของโลกมันเชื่อมโยงกัน เมื่อเศรษฐกิจในประเทศไทยประสบปัญหาในเรื่องของเก็งกำไรในค่าเงินบาท ประเทศอินโดนีเซีย ประเทศฟิลิปปินส์ ก็ได้รับผลกระทบจากการที่ประเทศไทยในลักษณะวิกฤติการณ์ทางการเงินเช่นเดียวกัน ขณะนี้ประเทศอินโดนีเซียต้องลดค่าเงินรูเปียลงไปประมาณ ๒๐% มาเลยต้องลดค่าเงินริงกิตไป

ประมาณ ๑๐% ฟิlipปีนส์ต้องลดค่าเงินเปโซ ๑๐% และถ้าหากไม่มีการแก้ไขให้ประเทศไทย หรือประเทศเหล่านั้น มันจะเกิดเป็นทฤษฎีโดมิโน ในแง่ของระบบการเงินในเอเชียนั้น เกิดในแง่ของการที่จะล้มละลายไปในเชื่อมโยงต่าง ๆ มันเกิดความเชื่อมโยงกัน เราจะเห็นได้ว่าประเทศต่าง ๆ แม้กระทั่งประเทศจีนซึ่งตัวเองก็ไม่ค่อยมีสตางค์ มีแค่แสนล้านเหรียญ แต่ใช้ได้แค่ ๒ เดือนหรือประเทศอื่นๆ ที่เราไม่คาดคิดอะไรต่างๆ ทำไมเขาต้องมาลงขันในแง่ที่จะมาช่วยประเทศไทยในแง่ของ IMF เพราะว่ามันช่วยประเทศไทย ประเทศไทยล้มไปมันจะมีผลกระทบต่อในแง่ของโดมิโนไปยังประเทศอื่นๆ โดยเฉพาะในกลุ่มอาเซียนโดยทันที เขาต้องพยุงประเทศไทยไว้ นี่คือให้เห็นจุดในแง่ของความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงในเรื่องของการที่ประเทศใดที่จะได้เปรียบหรือไม่ได้เปรียบในการแข่งขันนั้น จะดูกันใน ๔ เรื่อง

๑. ในแง่ของคุณภาพของแรงงาน
  - ๒ ในแง่ของคุณภาพของการจัดการ
  ๓. ในแง่ของคุณภาพของเทคโนโลยีสารสนเทศ
  ๔. ในแง่ของคุณภาพของเทคโนโลยี
- เราจะเปรียบเทียบตรงนี้นี้กันแล้วในข้อได้เปรียบในการแข่งขันใน ๔ เรื่อง ถ้าเปรียบ

เทียบกับประเทศคู่แข่งกันในประเทศเอเชียต่าง ๆ ประเทศไทยนั้นไม่ด้อย ในสังคมเศรษฐกิจโลกขณะนี้ประเทศไทยเป็นผู้ส่งออก อันดับที่ ๒๐ ของโลกในองค์การค้าของโลก ประเทศไทยเป็นผู้ส่งออกสินค้าอาหารเป็นอันดับที่ ๔ ของโลก และขณะนี้เราได้มีการปรับปรุงประเทศไทย ในเรื่องด้านอาหารต่าง ๆ ถ้าเราสามารถทำได้ในระยะ ๑-๒ ปี เราตั้งสถาบันอาหาร ประเทศไทยจะเป็นผู้ส่งออกรายใหญ่ที่สุดของโลก เป็นอันดับที่ ๒ รองจากสหรัฐ สิ่งเหล่านี้คือสิ่งที่เราได้มีพื้นฐานต่าง ๆ เอาไว้ในเรื่องของการแข่งขันที่มีการปูพื้นฐานต่าง ๆ ถ้าหากว่าเรามีพื้นฐานไม่แข็งแกร่ง เราคงไม่สามารถเข้าไปสู่เป็นประเทศในแง่ผู้ส่งออกชั้นนำในเรื่องต่าง ๆ ได้ในสิ่งเหล่านี้ ในเรื่องการแข่งขันที่เป็นห่วงอย่างเช่น ในกรณีที่ดินค้าเกษตรในกรณีของเวียดนาม อันนี้ไม่เป็นห่วงเลย อย่างเช่นกรณีเรื่องข้าว ข้าวของเวียดนามเป็นข้าวคุณภาพต่ำ แต่ข้าวของเราถ้าปรับปรุงเป็นข้าวชั้นดีก็ไม่ได้แข่งกับเวียดนามแต่ประการใด ในส่วนนี้ในเรื่องการแข่งขัน กล่าวโดยสรุปว่า เราคงไม่สามารถแข่งขันกับสหรัฐอเมริกา ได้ในเรื่องเทคโนโลยี แต่เราสามารถแข่งขันกับสหรัฐอเมริกา ได้ในเรื่องของทางด้านสินค้าที่ใช้ระดับเทคโนโลยีปานกลางที่ส่งมาขาย แต่

ประเทศที่กำลังพัฒนาด้วยกันแล้ว ประเทศไทยอยู่ในสภาพที่สามารถที่มีขีดความสามารถในแข่งขันได้ดีพอสมควร สิ่งที่บ่งชี้ในจุดนี้คือ ไม่เช่นนั้นประเทศไทยคงไม่สามารถที่จะขายสินค้าได้เป็นสัดส่วนประมาณ ๑.๑% ของการค้าขายของโลก ซึ่งประเทศเหล่านั้น มีมูลค่าในประเทศที่กำลังพัฒนาด้วยกัน มีมูลค่าในส่วนแบ่งการตลาดในการค้าของโลกอยู่ในระดับที่ต่ำกว่ามีส่วนแบ่ง Market Share ต่ำกว่า ๑% ของมูลค่าการค้า

ของโลกทั้งนั้น แต่ที่เราพยายามเปรียบเทียบเราเปรียบเทียบในบางเรื่องเป็นลักษณะบางเรื่องเป็น Commodity หรือเป็นบางพืชหรือเป็นบางสินค้าชนิดนั้น อาจจะใช้แต่ถ้ามองในภาพรวม ฐานะในการแข่งขันในเวทีโลกก็ยังนับว่าอยู่ในสภาพที่เทียบเท่าเทียมไหล่ในแง่การแข่งขันได้ดีพอสมควรในภาพโดยส่วนรวม แต่อาจจะด้อยในบางจุดที่เป็นระดับ Micro หรือระดับจุลภาค □□